

EIE/05/103/SI.42001805

Deliverable 4.4

Abstrakt z Regionálnej energetickej koncepcie pre okres Veľký Krtíš

*pre inovatívne energetické projekty v okrese Veľký Krtíš, vhodné pre
financovanie zo Štrukturálnych fondov EÚ od r. 2007*

Energetické centrum Bratislava (ECB), November 2007

1. Pozadie

Regionálne zameranie

Tento abstrakt je výťahom z Regionálnej energetickej koncepcie okresu Veľký Krtíš, ktorú vypracovalo Energetické centrum Bratislava v roku 2007 v rámci medzinárodného projektu “Energia pre regionálnu súdržnosť”. Kompletná koncepcia je dostupná v elektronickej forme na stiahnutie z internetovej stránky www.ecb.sk, ako aj zo stránky projektu www.e4c.org. Koncepcia je komplexným obrazom o energetickom sektore v okrese Veľký Krtíš, analyzuje súčasný stav v ponuke a dopyte po energii, stav infraštruktúry, analyzuje potenciál využívania obnoviteľných energetických zdrojov (OEZ) a úspor energie v jednotlivých sektoroch.

Regionálne energetické plánovanie je dôležité z hľadiska zvyšovania povedomia o výhodách a prínosoch projektov energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných energetických zdrojov, a tiež z hľadiska plánovania budúcich projektov uchádzajúcich sa o podporu z európskych fondov. Regionálna koncepcia je spracovaná na základe spoločnej metodológie a skúseností medzinárodného konzorcia partnerov projektu, najmä z Čiech, Rakúska ako aj iných krajín. Spoločná metodológia regionálneho energetického plánovania so zameraním na energetickú efektívnosť a využívanie obnoviteľných energetických zdrojov zabezpečí, že:

- výsledky regionálneho energetického plánovania v jednotlivých cieľových regiónoch rôznych štátov EÚ (Slovensko, Česká republika, Poľsko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Grécko a Taliansko) budú môcť byť porovnávané;
- regionálni partneri dostanú pomoc a návod pre plánovanie ekonomicky realizovateľných projektov využívania obnoviteľných energetických zdrojov a určovania ich potenciálu v cieľových regiónoch.

Potenciálni investori do prudko rozvíjajúceho sa trhu využívania obnoviteľných energetických zdrojov prostredníctvom tejto koncepcie získajú predstavu o:

- množstvách dostupnej biomasy v okrese (drevný odpad, poľnohospodárska biomasa na energetické účely a pod.)
- potenciálnych miestach pre výstavbu bioplynových staníc;
- údaje o veternosti a možnostiach výstavby veterných elektrární z dvoch referenčných meracích staníc v okrese;

- údaje o potenciálnych miestach pre výstavbu malých vodných elektrární;

Starostovia zúčastnených obcí získajú:

- údaje o dostupnosti biomasy v okrese;
- vytipované možnosti prechodu kotolní z uhlia / zemného plynu na biomasu;
- údaje o možných úsporách v kotolniach verejných budov spravovaných obcami, vrátane možností využitia alternatívnych zdrojov vykurovania a prípravy teplej vody (napr. slnečné kolektory, kotly na biomasu a pod.).

Zameranie na podporu z EU fondov

Základom stratégie projektu E4C je podporiť realizáciu pilotných projektov vo vybranom regióne s podporou verejných zdrojov so zameraním na **štrukturálne a kohézne fondy EÚ** počas programovacieho obdobia 2007-2013. Projekt E4C má snahu pomôcť pri prekonávaní prekážok lepšiemu využívaniu štrukturálnych fondov pre inovatívne energetické projekty v menej rozvinutých a vidieckych regiónoch Európy.

Spoločný prístup

Za účelom hľadania a prípravy inovatívnych energetických projektov sa spojili viacerí dôležití predstavitelia regiónu a odborníci na energetiku. Procesu plánovania sa zúčastnili predstavitelia obcí, odborných a finančných organizácií, podnikateľov, mimovládnych organizácií i médií. ECB ako hlavný koordinátor zodpovedalo za prípravu koncepcie so zameraním najmä na spájanie súčasných nápadov, myšlienok a ideí v regióne.

2. Metodika

V procese prípravy koncepcie sa využila spoločná metodika vypracovaná českým partnerom Enviros. Obsahuje tri základné oblasti analýzy:

- 1. Opis cieľového regiónu** – sumár situácie v regióne, situácia v energetike a potenciál pre využívanie obnoviteľných energetických zdrojov a úspor energie;
- 2. Vízia pre okres Veľký Krtíš Region** – na základe analýz potenciálov sa stanovila vízia, koľko zo súčasnej spotreby primárnych energetických zdrojov by sa mohlo ušetriť a koľko by mohli tvoriť jednotlivé obnoviteľné zdroje.

- 3. Určenie konkrétnych projektov** – určenie vhodných lokalít a partnerov pre realizáciu investícií, ktoré sa budú uchádzať o podporu z EU fondov, čím prispesjú k plneniu vízie.

Kompletný materiál je k dispozícii na stiahnutie zo stránky projektu www.e4c.org ako aj zo stránky www.ecb.sk .

3. Projekové zámery v okrese Veľký Krtíš

3.1. Zámer využívania biomasy pre zásobovanie obce Dolná Strehová teplom

Predmet zámeru	
Predmetom zámeru je návrh centrálného zdroja tepla (CZT) na biomasu pre zásobovanie objektov verejného sektora, podnikateľského sektora a domácností.	
Súčasný stav	
Celková ročná spotreba energie v obci je cca 28 tis. GJ – výhľad do 2010, z toho domácnosti spotrebujú 82 % a verejný a podnikateľský sektor spolu 18 %. Podiel jednotlivých druhov palív na celkovej výrobe energie: zemný plyn - 42 %, elektrina - 15 %, uhlie - 3 %, drevo - 40 %.	
Technologické riešenie	
Vybudovanie CZT vrátane tepelných rozvodov v obci.	
<i>Technické parametre kotolne:</i>	<i>Technické parametre bioplynovej stanice:</i>
Inštalovaný výkon: 3 100 kWt	Inštalovaný výkon: 500 kWe; 600 kWt
Počet kotlov: 2	Počet KGJ: 1
Ročná výroba tepla: 14 000 GJ	Ročná výroba tepla: 14 000 GJ
Spotreba paliva: 1 700 t drevných štiepok	Ročná výroba elektriny: 3 572 000 kWh
	Spotreba vstupov: 9 000 t kukuričnej siláže
Investor(i)	
Obec Dolná Strehová – výstavba CZT vrátane kotolne na štiepku a tepelných rozvodov; Poľnohospodársky podnik Agrodružstvo Senné, Závada – výstavba bioplynovej stanice.	
Profitujúce skupiny	
<p>Obec – znížené náklady na vykurovanie;</p> <p>Obyvatelia obce – znížené náklady na vykurovanie, príspevok k zamestnanosti (3 predpokladané pracovné miesta v kotolni plus 3 novovytvorené pracovné miesta v bioplynovej stanici – strážna služba a údržba, 3 udržané pracovné miesta v poľnohospodárskom podniku vďaka dlhodobému zabezpečeniu odbytu kukuričnej siláže);</p> <p>Poľnohosp. podnik – zabezpečenie dlhodobého odbytu pestovaných technických plodín, príjmy z predaja elektriny do siete; väčší výnos z obhospodarovania pôdy;</p> <p>Realizácia navrhovaného riešenia zabezpečí obci energetickú sebestačnosť pri výrobe tepla z miestnych obnoviteľných zdrojov. Prebytok vyrobenej elektriny bude predávaný do siete SSE a.s.</p> <p>Odhadované úspory fosílnych palív a emisií skleníkových a znečisťujúcich látok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úspory zemného plynu cca 380 952,4 m³ (11 760 GJ), čo predstavuje úsporu 646 t emisií CO₂ a 0,594 ton emisií NO_x; - úspory dreva cca 1 166,7 ton (11 200 GJ), čo predstavuje úsporu 17,5 t emisií TZL a 18,7 t emisií CO; - úspory elektriny približne 1,17 GWh (4 200 GJ); 	

- úspory uhlia približne 70 t (840 GJ).
Logistika
Drevné štiepky budú vyrábané z menej hodnotného dreva z ťažby v okolitých obecných lesoch a kusových odpadov z drevospracujúcej prevádzky Bioenergy Závada. Surovinou na výrobu elektrickej a tepelnej energie v bioplynovej stanici bude kukuričná siláž, ktorú bude na ploche cca 260 ha pestovať miestny poľnohospodársky podnik Agrodružstvo Senné. Substrát na výstupe bioplynovej stanice sa opäť využije ako hnojivo.
Spôsob financovania
Obec Dolná Strehová – žiadateľ o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov EÚ vo výške 95% oprávnených nákladov na inštaláciu kotolne na drevnú štiepku a tepelných rozvodov; zvyšných 5% obec zabezpečí formou úveru alebo z vlastných zdrojov;
Poľnohosp. podnik Agrodružstvo Senné v Závade – podá žiadosť o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov vo výške 50% z oprávnených nákladov na výstavbu bioplynovej stanice, 50% bude tvoriť bankový úver.
Alebo:
Súkromný investor – prefinancuje výstavbu bioplynovej stanice z vlastných zdrojov a bankových úverov, bez použitia verejných zdrojov.
Predpokladané investičné náklady
CZT (kotolňa + rozvody): 102 mil. Sk (vrátane štiepkovača a výstavby tepelných rozvodov v obci); Výstavba bioplynovej stanice: 64 mil. Sk.
Predpokladaný čas realizácie
Rok 2008

3.2. Zámer využívania biomasy pre zásobovanie mesta Veľký Krtíš teplom

Predmet zámeru	
Návrh výroby tepla z biomasy pre zásobovanie mesta Veľký Krtíš prostredníctvom miestneho CZT.	
Súčasný stav	
Najväčšia časť tepla v meste - 160 000 GJ/rok sa vyrába v 6 tepelných okruhoch centrálného systému vykurovania na báze zemného plynu. Celkový inštalovaný výkon systému CZT je 37,11 MW, prevádzkovateľom systému je spoločnosť Stefe KVK s.r.o.	
Technologické riešenie	
Vybudovanie dvoch nových CZT na báze biomasy a prepojenie existujúcich tepelných okruhov. CZT 1 - kotolňa na drevo 5 MW; CZT 2 - kotolňa na drevo 4 MW; BPS 1000 kW _{el} , 1060 kW _{tep} , variantne výroba elektriny prostredníctvom technológie ORC (organický ranklinov cyklus)	
<i>Technické parametre kotolní:</i>	<i>Technické parametre bioplynovej stanice:</i>
Inštalovaný výkon: 5 MWt + 4 MWt	Inštalovaný výkon: 1 000 kW _e , 1 060 kW _t
Počet kotlov: 2	Počet KGJ: 2
Ročná výroba tepla: 91 000 GJ	Ročná výroba tepla: 24 000 GJ
Spotreba paliva: 11 000 drevných štiepok	Ročná výroba elektriny: 7 592 000 kWh (na predaj, 400 000 kWh vlastná spotreba)
	Spotreba vstupov: 20 000 t kukuričnej siláže
Možní investor(i)	
Mesto Veľký Krtíš – výstavba kotolní na štiepku; Agrovíno Čebovce, a.s. / iný súkromný investor – výstavba bioplynovej stanice	
Profitujúce skupiny	
Mesto – znížené náklady na vykurovanie; Obyvatelia mesta – znížené náklady na vykurovanie (nižšia cena tepla v Sk/GJ), príspevok k zamestnanosti (3 novovytvorené pracovné miesta v bioplynovej stanici, 3 udržané pracovné miesta v teplárenskej spoločnosti prevádzkujúcej systém CZT); Agrovíno Čebovce, a.s. – zabezpečenie dlhodobého odbytu pestovaných technických plodín, príjmy z predaja elektriny do siete, väčší výnos z obhospodarovania pôdy;	
Odhadované úspory fosílnych palív a emisií skleníkových a znečisťujúcich látok budú spôsobené úsporou zemného plynu, ktorého ročná spotreba v systéme CZT sa pohybuje okolo 160 000 GJ. Prechod na spaľovanie drevnej štiepky a využívanie bioplynu zabezpečí 115 000 GJ z biomasy a bioplynu, ktoré sa považujú za neutrálne z hľadiska emisií skleníkových plynov. Úspora 115 000 GJ predstavuje cca 3 725 300 m ³ nespáleného zemného plynu, čo predstavuje ročné úspory 6 314 t emisií CO₂ a 5,8 t emisií NO_x .	
Logistika	
Drevné štiepky budú vyrábané z menejhodnotného dreva z ťažby v okolitých lesoch a kusových odpadov z drevospracujúcom podniku PRP, s.r.o. Veľký Krtíš. Surovinou na výrobu elektriny a tepla	

v bioplynovej stanici bude kukuričná siláž, ktorú bude na disponibilnej voľnej pôde pestovať miestny poľnohospodársky podnik Agrovíno Čebovce, a.s. Substrát na výstupe bioplynovej stanice sa opäť využije ako hnojivo.

Možné spôsoby financovania

Mesto Veľký Krtíš – žiadateľ o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov EÚ vo výške 95% oprávnených nákladov na inštaláciu kotolne na drevnú štiepku; zvyšných 5% mesto zabezpečí formou úveru alebo z vlastných zdrojov;

Poľnohosp. podnik Agrovíno Čebovce, a.s. – podá žiadosť o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov vo výške 50% z oprávnených nákladov na výstavbu bioplynovej stanice, 50% bude tvoriť bankový úver.

Alebo:

Súkromný investor – prefinancuje výstavbu bioplynovej stanice z vlastných zdrojov a bankových úverov, bez použitia verejných zdrojov.

Predpokladané investičné náklady:

CZT (kotly na biomasu a prepojenie tepelných okruhov): 85 mil. Sk

Výstavba bioplynovej stanice: 120 mil. Sk

Predpokladaný čas realizácie

Rok 2008

3.3. Zámer využívania biomasy pre zásobovanie obce Malý Krtíš teplom

Predmet zámeru	
Návrh výroby tepla z biomasy pre zásobovanie obce Malý Krtíš a miestneho priemyselného parku prostredníctvom novovybudovaných tepelných rozvodov	
Súčasný stav	
Obec je plynofikovaná, najväčší podiel na spotrebe energie majú domácnosti, v ktorých sa teplo vyrába väčšinou zo zemného plynu. Na území obce vzniká malý priemyselný park. V súčasnosti je v prevádzke jedna výrobná hala s rozlohou 1 ha s vlastnou výrobou tepla zo zemného plynu. Perspektívne budú realizované ďalšie dve až tri haly. Vyhliadka spotreby tepla v roku 2010 je cca 32 000 GJ (z toho obec 10 000 GJ a priemyselný park 22 000 GJ).	
Technologické riešenie	
Vybudovanie kotolne a bioplynovej stanice na báze biomasy .	
<i>Technické parametre kotolne:</i>	<i>Technické parametre bioplynovej stanice:</i>
Inštalovaný výkon: 2,5 MWt	Inštalovaný výkon: 500 kWe, 600 kWt
Počet kotlov: 1	Počet KGJ: 1
Ročná výroba tepla: 19 000 GJ	Ročná výroba tepla: 13 000 GJ
Spotreba paliva: 2 300 t drevných štiepok	Ročná výroba elektriny: 3,9 mil. kWh na predaj
	Spotreba vstupov: 10 000 t kukuričnej siláže
Možní investor(i)	
Obec Malý Krtíš – výstavba kotolne na štiepku a tepelných rozvodov,	
Babka s.r.o. / iný súkromný investor – bioplynová stanica.	
Profitujúce skupiny	
Obec – znížené náklady na vykurovanie;	
Obyvatelia obce – znížené náklady na vykurovanie (nižšia cena tepla v Sk/GJ), príspevok k zamestnanosti (3 novovytvorené pracovné miesta v novom systéme CZT a 3 novovytvorené pracovné miesta v bioplynovej stanici);	
Poľnohosp. podnik Babka s.r.o. – zabezpečenie dlhodobého odbytu pestovaných technických plodín, príjmy z predaja elektriny do siete, väčší výnos z obhospodarovania pôdy;	
Podnikatelia – lacná dodávka tepla pre miestny priemyselný park;	
Navrhovaný zámer predstavuje úsporu spotreby zemného plynu vo výške cca 10 000 GJ , čo predstavuje úsporu emisií skleníkového plynu CO₂ vo výške 549 ton a 0,5 t úsporu emisií NOx .	
Logistika	
Štiepky budú vyrábané z kusových odpadov z blízkeho drevospracujúceho podniku PRP, s.r.o. Veľký Krtíš. Kukuričná siláž bude dodávaná z miestneho poľnohospodárskeho podniku Babka, s.r.o., ktorý ju bude pestovať na tento účel na ploche takmer 300 ha. Substrát na výstupe bioplynovej stanice sa opäť využije ako hnojivo.	
Spôsob financovania	

Obec Malý Krtíš – žiadateľ o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov EÚ vo výške 95% oprávnených nákladov na inštaláciu kotolne na drevnú štiepku a výstavbu tepelných rozvodov; zvyšných 5% mesto zabezpečí formou úveru alebo z vlastných zdrojov;

Poľnohosp. podnik Babka, s.r.o. – podá žiadosť o nenávratný finančný príspevok zo Štrukturálnych fondov vo výške 50% z oprávnených nákladov na výstavbu bioplynovej stanice, 50% bude tvoriť bankový úver.

Alebo:

Súkromný investor – prefinancuje výstavbu bioplynovej stanice z vlastných zdrojov a bankových úverov, bez použitia verejných zdrojov.

Predpokladané investičné náklady

CZT (kotolňa + rozvody): 66 mil. Sk (z toho tep. rozvody cca 27 mil. Sk);

Bioplynová stanica: 69 mil. Sk.

Predpokladaný čas realizácie

Rok 2008 (priem park 2010)

4. Záver

Regionálna energetická koncepcia pre okres Veľký Krtíš bola zverejnená v auguste 2007 a pripomienkovaná miestnymi predstaviteľmi, ako aj poskytnutá odborom regionálneho rozvoja Banskobystrického vyššieho územného celku. Keďže je predpoklad, že VÚC sa budú podieľať na implementácii časti štrukturálnych fondov EÚ, súlad predkladačných zámerov s miestnou koncepciou bude výhodou pre potenciálnych žiadateľov z regiónu o podporu v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie či úspor. Navyše je možné, že príprava regionálnych koncepcií bude pre samosprávne kraje povinná zo zákona (v prípade schválenia súčasných návrhov v rámci návrhu zákona o energetickej efektívnosti).

Regionálne energetické plánovanie nie je bežnou súčasťou života v slovenských regiónoch. Predstavitelia miestnych samospráv ako aj podnikatelia majú teraz orientačnú pomôcku v procese rozhodovania sa pre investície do OEZ či úsporných opatrení.

Abstrakt vypracoval:

Energetické centrum Bratislava (ECB)
Ing. Igor Iliáš
Ambrova 35, SK-831 01 Bratislava
Tel: +421-903-240 559
ilias@ecb.sk
www.ecb.sk

Koordinátor projektu E4C:

WIP – Renewable Energies
Martha Bißmann a Dr. Christian Epp
Sylvensteinstr.2, 81369 Munich, NEMECKO
Tel: +49 89 720 12 735
martha.bissmann@wip-munich.de
christian.epp@wip-munich.de
www.wip-munich.de